

ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АТП

MAKING A MANAGERIAL DECISION ON OPTIMIZING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF MOTOR TRANSPORT ENTERPRISE

Предметом роботи є наукові підходи та економічний інструментарій прийняття управлінського рішення щодо оптимізації рівня інвестиційної привабливості (ІП) АТП. Метою роботи є розробка алгоритму прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІП АТП.

Для досягнення поставленої мети у роботі були використані такі загальнонаукові й спеціальні методи і прийоми дослідження: теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу – для дослідження теоретичних засад системи управління інвестиційною привабливістю; абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення і формулювання висновків.

З метою прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня інвестиційної привабливості АТП розроблено алгоритм його прийняття.

Визначено, що прийняття управлінського рішення є невід'ємною складовою системи управління інвестиційною привабливістю АТП, а також визначено етапи, розшифровано зміст кожного етапу та представлено результат прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня інвестиційної привабливості АТП.

Ключові слова: *інвестиції, інвестиційна привабливість, управлінське рішення, система управління, оптимізація, підприємство.*

Постановка проблеми. Оскільки інвестиційна привабливість підприємства є невід'ємною частиною інвестиційного процесу, її система управління є складовою частиною управління інвестиційною діяльністю взагалі. Саме тому питання прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІП АТП є досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значну увагу щодо методичних засад інвестиційної діяльності та вирішення питань із ІП приділено у роботах таких зарубіжних і вітчизняних науковців: Удалих О. О., Хобта В. М., Царьов В. В., Бочаров В. В., Кусков А. Н., Згуровський М. З., Роббінз С., Saaty Thomas та ін. [1–9].

Невирішені складові загальної проблеми. Слід відзначити, що на сучасному етапі недостатньо дослідженими залишаються питання оптимізації рівня ІП АТП, а саме питання прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІП АТП.

Формулювання цілей статі. Метою статті є методичне обґрунтування та розробка алгоритму прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІП АТП, визначення його етапів, розшифрування змісту кожного етапу та представлення результатів прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІП АТП.

Виклад основного матеріалу. Управління інвестиціями можливо розглядати як основний елемент загальної системи управління підприємством, що складається з зовнішнього та внутрішнього механізмів управління.

Управління інвестиціями підприємства є складовою частиною системи управління економікою. Державне та ринкове регулювання інвестиційної діяльності є суспільним механізмом, що формує умови реалізації інвестиційної діяльності як на державному рівні, так і на рівні окремого підприємства. Державна та ринкова складові регулювання та сила їх впливу на результати

інвестування визначають можливості ефективної реалізації інвестиційної діяльності підприємства [2, с. 29].

Розглянемо конкретизацію системи управління ІП як проекцію на нижній рівень ієрархії – на рівень АТП. Оскільки ІП підприємства є невід’ємною частиною інвестиційного процесу, її система управління є складовою частиною управління інвестиційною діяльністю взагалі.

Система управління інвестиційною діяльністю включає «складання планів, прогнозів з метою найбільш ефективного вкладення фінансових ресурсів у різноманітні види активів для послідовного вирішення завдань, сформульованих у місії» [3, с. 99]. Обґрунтована система управління інвестиційною діяльністю включає такі елементи:

- планово-облікову одиницю – інвестиційний проект, що реалізується самостійно;
- планово-обліковий період – проміжок часу, протягом якого здійснюється облік грошових потоків, зумовлених реалізацією інвестиційного проекту;
- плановий період – проміжок часу, протягом якого заплановано реалізацію інвестиційного проекту;
- нормативне забезпечення – система, що враховує чинний механізм оподаткування, темпи інфляції, нормативні значення ризиків, процентні ставки тощо.

З точки зору функціонального підходу до менеджменту, можна виокремити такі функції системи управління:

- планування – процес визначення цілей, розробки стратегії, складання планів, координації діяльності;
- організація – визначення завдань, що необхідно виконати, і відповідальних за їх виконання;
- керівництво (мотивація) – процес стимулювання підлеглих;
- контроль – нагляд за процесом виконання завдань [8, с. 199].

Проте, на нашу думку, для визначення функцій управління в межах системи управління ІП АТП більш відповідною є класифікація, що передбачає, що «сукупність управлінських дій – на будь-якому рівні та в будь-якій системі – можна звести до обмеженого переліку функцій, що відносно строго локалізуються та складають замкнутий цикл управління» [9, с. 55]. До такого циклу, безумовно, належать такі функції: прийняття управлінського рішення; реалізація рішення; контроль.

На основі реалізації цих функцій розроблено систему управління ІП АТП, яку представлено на рис. 1 [10].

По-перше, управління ІП АТП здійснюється з метою залучення додаткових фінансових коштів у розвиток підприємств, тому ОПР приймає рішення стосовно оптимізації рівня ІП автотранспортних підприємств.

По-друге, з метою реалізації такого рішення, насамперед, необхідно зібрати первинні дані, на базі яких здійснюється оцінювання рівня та моделювання розвитку ІП АТП.

На рівні підприємства необхідно спиратися на дані, відображені у формах фінансової звітності підприємства (форма № 1 “Баланс підприємства”, форма № 2 “Звіт про фінансові результати та їх використання”, форма № 3 “Звіт про фінансово-майновий стан підприємства”, форма № 11-ОП “Звіт про наявність і рух основних фондів, амортизацію (знос)”).

Наступним кроком функції реалізації рішення є аналіз первинних даних, що відображають діяльність АТП. Завершальним етапом функції реалізації рішення є оптимізація рівня ІП АТП.

По-третє, контроль за реалізацією рішення може здійснюватись як на рівні підприємства, так і на рівні інвестора, які повинні зробити відповідні висновки щодо рівня ІП АТП. Наприклад, для інвестора цей рівень може свідчити про співвідношення прибутку та ризиків, а для ОПР підприємства – про оптимальність співвідношення активів і капіталу або про необхідність диверсифікації ризиків [11].

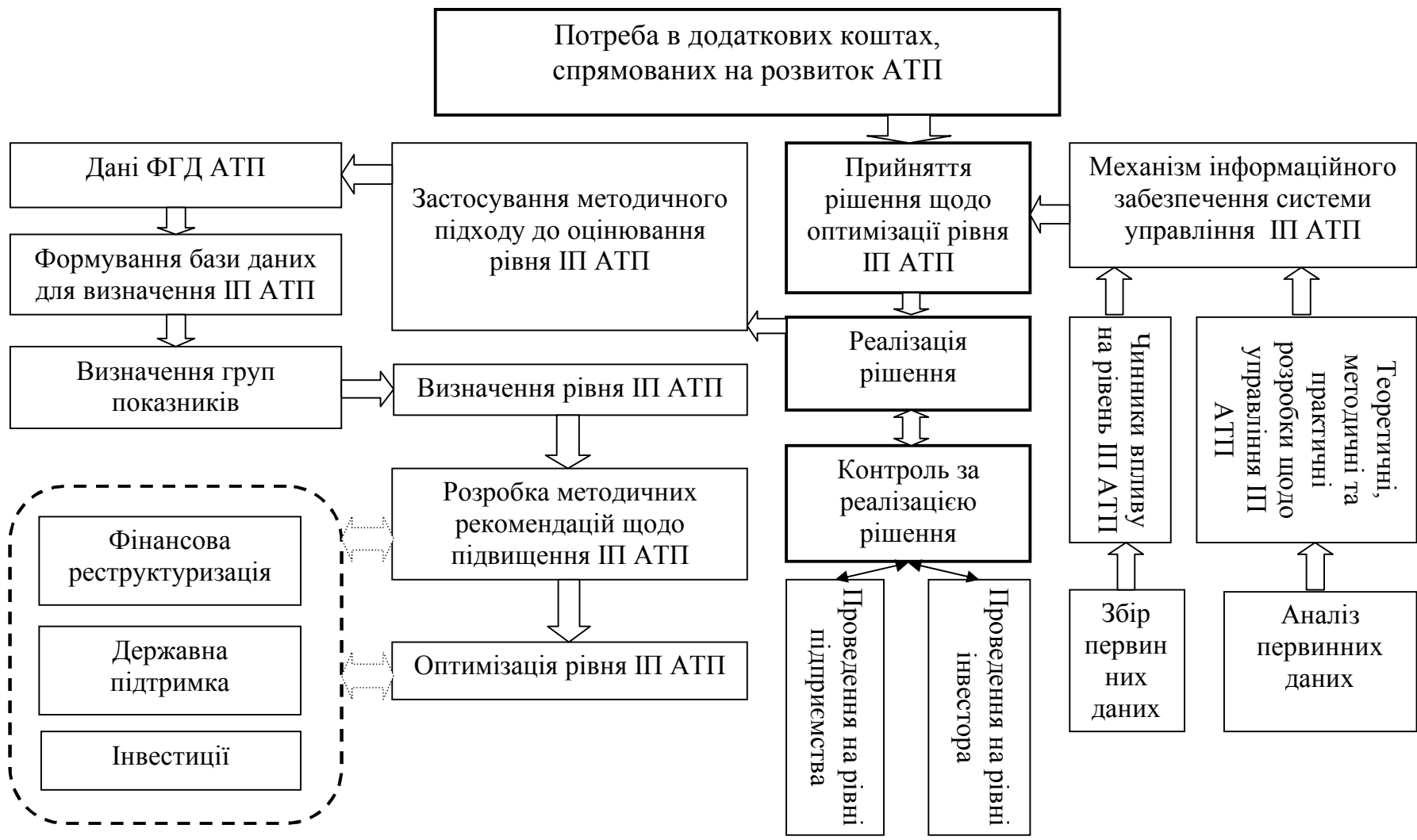

Рис. 1. Система управління ІІІ АТП

На основі запропонованої системи управління ІІ АТП логічною є розробка алгоритму прийняття управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІІ АТП, який складається з таких етапів:

- 1) збір та обробка інформації стосовно фактичного стану ІІ АТП. На цьому етапі проводиться оцінювання існуючого стану рівня ІІ, передбачені наслідки наявного рівня та прийняте рішення щодо задоволеності ІІ підприємства та доцільності впровадження заходів щодо оптимізації рівня ІІ;
- 2) постановка мети, тобто визначення того рівня ІІ, який має бути досягнутий підприємством;
- 3) визначення можливих варіантів досягнення поставленої мети. На цьому етапі необхідне визначення можливих шляхів підвищення рівня ІІ;
- 4) розробка варіантів альтернативних рішень. На цьому етапі мають бути визначені заходи щодо досягнення запланованого рівня ІІ, тобто розробка варіантів досягнення, встановлених на другому етапі мети;
- 5) оцінювання ефективності альтернативних варіантів досягнення поставленої мети за критерієм оцінки вартості розроблених варіантів підвищення ІІ для досягнення запланованого рівня ІІ;
- 6) прийняття рішення з досягнення поставленої мети, тобто прийняття оптимального варіанта проведення заходів. Якщо прийняття рішення є неможливим, то слід повернутися до четвертого етапу – розробка альтернативних варіантів дій;
- 7) реалізація рішення з досягнення поставленої мети включає в себе визначення переліку дій з реалізації прийнятого рішення, визначення відповідальних та виконавців за виконанням, їх мотивування та координацію дій. Результатом реалізації цього етапу є конкретний план здійснення заходів щодо досягнення запланованого рівня ІІ;
- 8) контроль за виконанням рішення з досягнення поставленої мети щодо досягнення запланованого рівня ІІ. На цьому етапі повинен бути проведений аналіз результатів реалізації прийнятого на шостому етапі варіанта рішення, тобто повинен бути оцінений існуючий рівень ІІ та визначено, чи досягнута мета, поставлена на другому етапі;
- 9) оптимізація рівня ІІ включає в себе вибір варіанта оптимізації рівня ІІ – проведення фінансової реструктуризації, залучення підтримки держави, інші інвестиції.

Для більшої наочності вважаємо необхідним подати алгоритм оцінювання ІІ АТП у графічному вигляді, тому зобразимо отримані результати на рис. 2.

Також слід зазначити, що внаслідок циклічності управління ІІ підприємства, після реалізації восьмого чи дев'ятого етапу проводиться повернення до етапу 1 з певною періодичністю.

Запропонована автором система управління ІІ АТП (див. рис. 1) характеризується ієрархічністю цілей, критеріїв, чинників і точок управління, а також сукупністю моделей, що забезпечують певну діагностику, аналіз і можливість визначення рівня ІІ АТП та, як наслідок, розробку методичних рекомендацій щодо підвищення ІІ АТП на основі неповної, неточної, недостовірної, неоднозначної інформації. Тому найбільш пристосованою є нечітка база первинних знань продукційного типу з нечіткими висновками. Ієрархія такої бази певною мірою повторює ієрархію системи управління ІІ АТП [10].

Отже, на основі запропонованого автором алгоритму стає можливим прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІІ АТП а також визначено його етапи, розшифровано зміст кожного етапу та представлено результат прийняття правильного управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІІ АТП.

Створення відповідної системи управління ІІ АТП дозволить сформувати об'єктивний механізм та інструментарій діагностування рівня ІІ АТП з метою його оптимізації шляхом здійснення комплексного впливу на сукупність чинників впливу на рівень ІІ АТП (економічних, соціальних, екологічних, політичних) на всіх рівнях ієрархії (державному, галузевому та рівні підприємства) із застосуванням системно-цільового підходу до визначення структурних елементів.

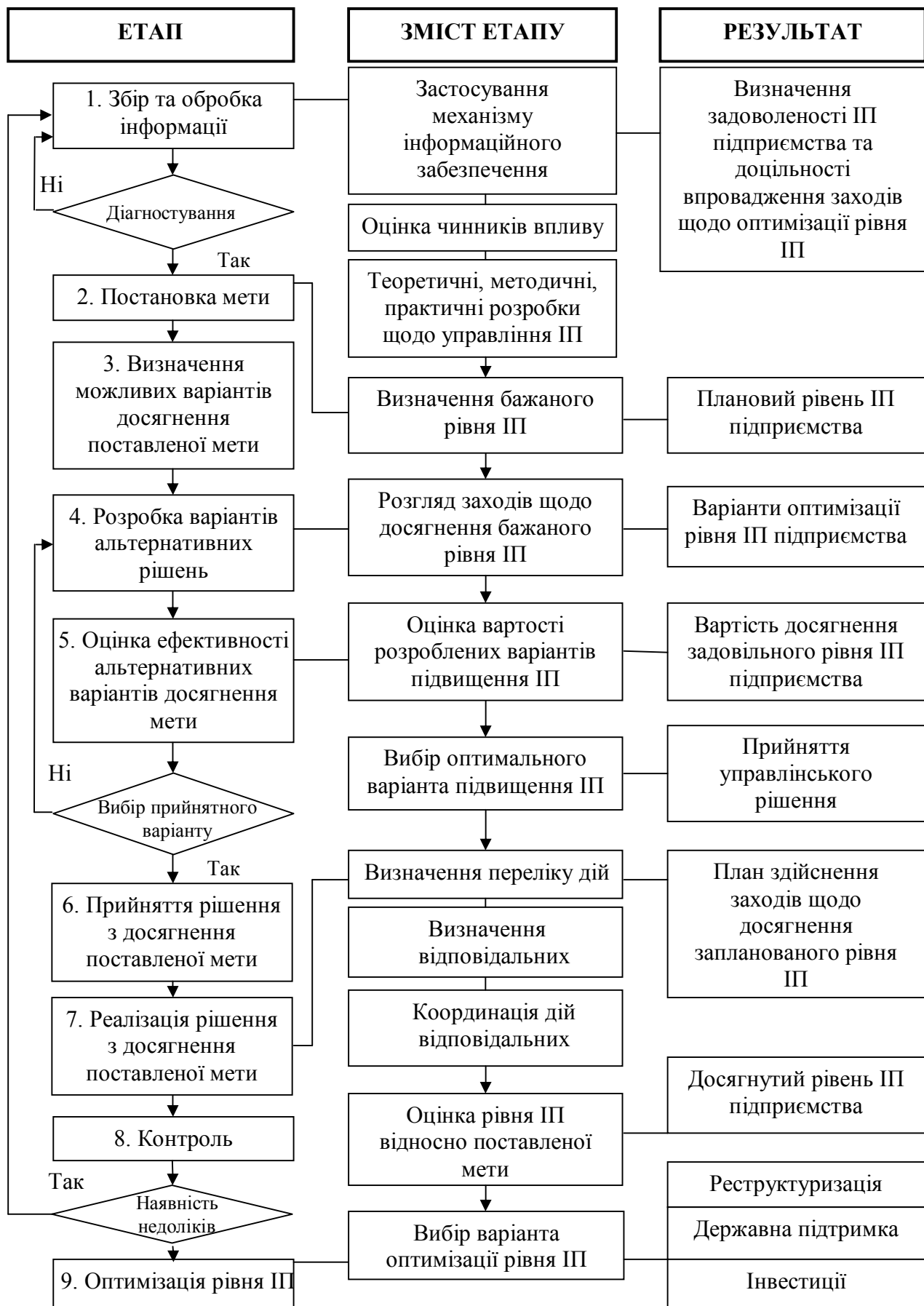

Рис. 2. Алгоритм прийняття управлінського рішення щодо оптимізації рівня ІІІ АТІІ

Список використаної літератури

1. Удалих О. О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства : навч. посіб. / О. О. Удалих. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 292 с.
2. Хобта В. М. Управління інвестиціями : навч. посіб. / В. М. Хобта. – Донецьк : ДонНТУ, 2005. – 394 с.
3. Царев В. В. Оценка экономической эффективности инвестиций : учеб. / В. В. Царев. – СПб. : Питер, 2004. – 464 с.
4. Бочаров В. В. Финансовый инжиниринг / В. В. Бочаров. – СПб. : Питер, 2004. – 400 с.
5. Saaty Thomas L. Theory of the analytic hierarchy process. Part 2.1 / Thomas L. Saaty // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2003. – № 1. – С. 48–71.
6. Згуровский М. З. Глобальное моделирование процессов устойчивого развития в контексте качества и безопасности для жизни людей / М. З. Згуровский, А. Д. Гвишиани. – К. : Политехника, 2008. – 349 с.
7. Згуровский М. З. Технологическое продвижение / М. З. Згуровский, Н. Д. Панкратова. – К. : Политехника, 2005. – 165 с.
8. Роббинз С. Менеджмент / С. Роббинз, М. Коултер ; пер. с англ. – [8-е изд.]. – М. : Издат. дом «Вильямс», 2006. – 1056 с.
9. Кусков А. Н. Менеджмент : учеб. пособ. / А. Н. Кусков, А. П. Чумаченко. – [4-е изд., стереотип.]. – М. : МГИУ, 2008 – 318 с.
10. Левченко Я. С. Оптимізація рівня інвестиційної привабливості автотранспортних підприємств / Я. Левченко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету/ – Черкаси : ЧДТУ, 2015. – № 39, ч. II. – С. 150–155. – (Серія : Економічні науки).
11. Андраш О. А. Управління інвестиційною привабливістю підприємств готельного господарства : дис. канд. екон. наук : 08.00.04 / Андраш О. А. – Сімферополь, 2012. – С. 115–116.

References

1. Udalykh, O. O. (2006) Upravlinnya investytsiynoyu diyal'nistyuu promyslovoho pidpryyemstva : navch. posib. Kyiv : Tsentr navch. l-ry, 292 s.
2. Khobta, V. M. (2005) Upravlinnya investytsiyamy : navch. posib. Donets'k: DonNTU, 394 s.
3. Tsarev, V. V. (2004) Otsenka ekonomicheskoy effektivnosti investitsii. SPb.: Piter, 464 s.
4. Bocharov, V. V. (2004) Finansovuy inzhyniryng. SPb.: Piter, 400 s.
5. Saaty, Thomas L. (2003) Theory of the analytic hierarchy process. Part 2.1. *Systemni doslidzhennya ta informatsiyini tekhnolohiyi*, (1), s. 8–71.
6. Zhurovskyy, M. Z., Hvyshyany, A. D. (2008) Hlobal'noe modelyrovanye protsessov ustoychyvoho razvytyya v kontekste kachestva y bezopasnosti dlya zhyzny lyudey. K. : Polytekhnika, 349 s.
7. Zhurovskyy, M. Z., Pankratova, N. D. (2005) Tekhnolohycheskoe prodvyzhenye. Kyiv : Polytekhnika., 165 s.
8. Robbinz, S., Koulter, M. (2006) Menedzhment, 8-e izd. : per. s angl. Moscow : Izdat. dom «Vil'yams», 1056 s.
9. Kuskov, A. N., Chumachenko, A. P. (2008) Menedzhment: ucheb. posob., 4-e izd., stereotyp. Moscow : MHIU, 318 s.
10. Levchenko, Ya. S. (2015) Optymizatsiya rivnya investytsiynoyi pryvablyvosti avtotransportnykh pidpryyemstv *Zbirnyk naukovykh prats' Cherkas'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya : Ekonomichni nauky.* Cherkasy : ChDTU, 39 (II), s. 150–155.
11. Andrash, O. A. (2012) Upravlinnya investytsiynoyu pryvablyvistyyu pidpryyemstv hotel'noho hospodarstva : dys. kand. ekon. nauk : 08.00.04. Simferopol. s. 115–116.

Yaroslava Levchenko

MAKING A MANAGERIAL DECISION ON OPTIMIZING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF MOTOR TRANSPORT ENTERPRISE

The subject of the work is scientific approaches and economic instruments for making a managerial decision as to optimizing the investment attractiveness of motor transport enterprise. The aim of the work is to develop an algorithm of making a sound managerial decision as to optimizing the investment attractiveness of motor transport enterprise.

To achieve the aim the following general scientific and special methods and techniques of research have been used: theoretical generalization, analysis and synthesis – for studying theoretical foundations of

the investment attractiveness management system; abstract-logical – for theoretical generalization and formulation of conclusions. With the purpose of making a sound managerial decision as to optimizing the investment attractiveness of motor transport enterprise the algorithm of making a managerial decision as to optimizing the investment attractiveness of motor transport enterprise has been developed. It has been determined that the algorithm of making a managerial decision is an integral part of management system of the investment attractiveness of motor transport enterprise. Besides, the stages of decision-making, the content of every stage have been described, and the result of making a sound managerial decision as to optimizing the investment attractiveness of motor transport enterprise has been presented.

Keywords: *investments, investment attractiveness, managerial decisions, management system, optimization, enterprise.*